

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مروری بر تحولات متغیرهای کلان اقتصادی کشور و جهت گیری ها و اقدامات بانک مرکزی

یمان قربانی

معاونت اقتصادی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

آذرماه ۱۳۹۷

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مروری بر آخرین تحولات متغیرهای اقتصادی کشور

(درصد)

	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
فصل اول ۱.۸	۳.۷	۱۲.۵	-۱.۶	۳.۲	-۰.۳	رشد تولید ناخالص داخلی
فصل اول ۰.۷	۴.۶	۳.۳	-۳.۱	۳.۰	۰.۵	رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت
آبان ماه ۱۸.۴	۹.۶	۹.۰	۱۱.۹	۱۵.۶	۳۴.۷	نرخ تورم
آبان ماه ۲۳۹.۴	۱۱.۰	۵.۶	۵.۲	۳.۰	۲۲.۲	رشد نرخ دلار در بازار آزاد
مهرماه ۲۰.۷	۲۲.۱	۲۳.۲	۳۰.۰	۲۲.۳	۳۸.۸	رشد نقدینگی
مهرماه ۲۰.۵	۱۹.۰	۱۷.۳	۱۶.۹	۱۰.۷	۲۱.۴	رشد پایه پولی

(درصد)

فصل اول	۱۳۹۶					سال	به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰
	سال	فصل چهارم	فصل سوم	فصل دوم	فصل اول		
۰/۳	۳/۲	۲/۱	۴/۰	۳/۳	۲/۲	۴/۲	گروه کشاورزی
۵/۲	۰/۹	-۴/۲	-۳/۳	۵/۷	۵/۹	۶/۶	گروه نفت
۰/۱	۵/۱	۵/۵	۴/۵	۵/۵	۴/۶	۲/۲	گروه صنایع و معادن
۴/۰	۲/۹	۵/۵	۰/۸	۱/۵	۳/۷	۲/۱	معادن
-۱/۵	۵/۳	۵/۴	۴/۴	۶/۴	۵/۰	۶/۹	صنعت
۲/۱	۷/۵	۸/۴	۷/۱	۶/۳	۸/۳	۶/۸	برق، گاز و آب
۰/۱	۱/۲	۲/۰	۱/۴	۳/۱	-۳/۵	-۱۳/۱	ساختمان
۱/۱	۴/۴	۴/۴	۴/۰	۴/۸	۴/۳	۳/۶	گروه خدمات
۱/۸	۳/۷	۲/۷	۲/۴	۵/۱	۴/۶	۱۲/۵	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
۰/۷	۴/۶	۴/۸	۴/۲	۴/۹	۴/۳	۳/۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)

(درصد)

۱۳۹۷	۱۳۹۶					۱۳۹۵	به قیمتهای ثابت سال ۱۳۹۰
فصل اول	سال	فصل چهارم	فصل سوم	فصل دوم	فصل اول	سال	
-۰/۳	۲/۵	۱/۰	-۱/۵	۴/۸	۵/۷	۳/۸	مصرف خصوصی
۳/۹	۳/۹	۲/۱	۷/۷	۴/۱	۲/۶	۳/۷	مصرف دولتی
-۰/۸	۱/۴	۱/۲	۴/۱	۱/۴	-۱/۸	-۳/۷	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
-۵/۲	۲/۵	۵/۵	۴/۶	-۰/۶	-۰/۷	۵/۶	ماشین آلات
۱/۹	۰/۹	-۰/۶	۳/۸	۲/۱	-۲/۵	-۷/۴	ساختمان
۱۰/۰	۱/۸	۹/۵	-۹/۰	۶/۰	۱/۳	۴۱/۳	صادرات کالاها و خدمات
۳/۲	۱۳/۴	۲۱/۱	۶/۲	۱۰/۲	۱۶/۴	۶/۱	واردات کالاها و خدمات
۲/۵	۳/۸	۲/۹	۲/۴	۶/۱	۳/۵	۱۳/۴	هزینه ناخالص داخلی به قیمت بازار

(هزار میلیارد ریال - درصد - واحد درصد)

سهام از رشد در پایان مهر ۱۳۹۷		رشد در پایان مهر ۱۳۹۷		مانده			
هفت ماهه	دوازده ماهه	هفت ماهه	دوازده ماهه	مهر ۱۳۹۷	اسفند ۱۳۹۶	مهر ۱۳۹۶	
		۱۰.۷	۲۰.۷	۱۶۹۳۸.۴	۱۵۲۹۹.۸	۱۴۰۳۰.۵	تقدینگی
۱۰.۵	۲۰.۵	۱۰.۵	۲۰.۵	۲۳۶۵.۵	۲۱۳۹.۸	۱۹۶۳.۵	پایه پولی
۶.۲	۲۱.۹	۶.۲	۲۳.۰	۲۲۹۳.۳	۲۱۵۹.۸	۱۸۶۳.۸	خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی
۰.۱	-۱۰.۶	۱.۹	-۷۸.۰	۵۹.۰	۵۷.۹	۲۶۸.۵	خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
۱۳.۳	۲۴.۵	۲۱.۶	۴۲.۹	۱۶۰۵.۴	۱۳۲۰.۳	۱۱۲۳.۸	مطالبات بانک مرکزی از بانکها
-۹.۱	-۱۵.۳	-۱۳.۹	-۲۳.۲	-۱۵۹۲.۲	-۱۳۹۸.۲	-۱۲۹۲.۶	خالص سایر اقلام بانک مرکزی

بخشی از تغییرات مربوط به خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی و خالص سایر اقلام به تغییرات صورت گرفته در نرخ ارز در ریالی کردن اقلام ارزی ترازنامه بانک مرکزی مربوط می‌شود که با حذف آثار آن از اجزای پایه پولی، سهم خالص دارایی‌های خارجی در رشد پایه پولی از ۶/۲ واحد درصد به ۳/۶ واحد درصد و سهم خالص سایر اقلام در رشد پایه پولی از ۹/۱- واحد درصد به ۶/۵- واحد درصد خواهد رسید.

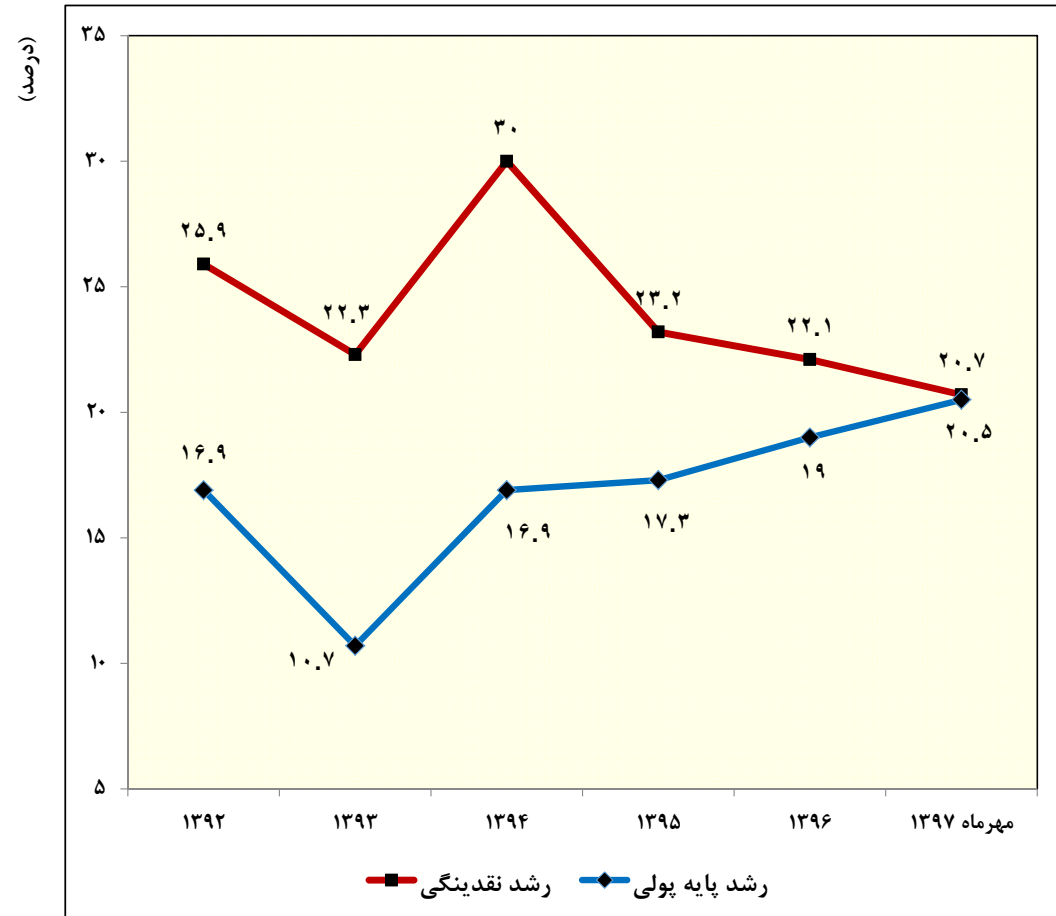

سهم اجزا در تغییرات ضریب	درصد تغییر (هفت ماهه)	مهر ۱۳۹۷	اسفند ۱۳۹۶	مهر ۱۳۹۶	اسفند ۱۳۹۵	
۰.۱۱۵۵	-۸.۱	۰.۰۲۷۴	۰.۰۲۹۸	۰.۰۲۵۱	۰.۰۳۲۴	نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به کل سپرده‌ها
-۰.۱۵۰۴	۲.۶	۰.۱۰۶۶	۰.۱۰۳۹	۰.۱۰۴۲	۰.۱۰۳۳	نسبت سپرده‌های قانونی به کل سپرده‌ها
۰.۰۴۵۴	-۷.۸	۰.۰۰۹۵	۰.۰۱۰۳	۰.۰۱۴۱	۰.۰۱۲۴	نسبت ذخایر اضافی به کل سپرده‌ها
۰.۰۱۱۰	۰.۲	۷.۱۶۱	۷.۱۵۰	۷.۱۴۶	۶.۹۷۰	ضریب فزاینده نقدینگی

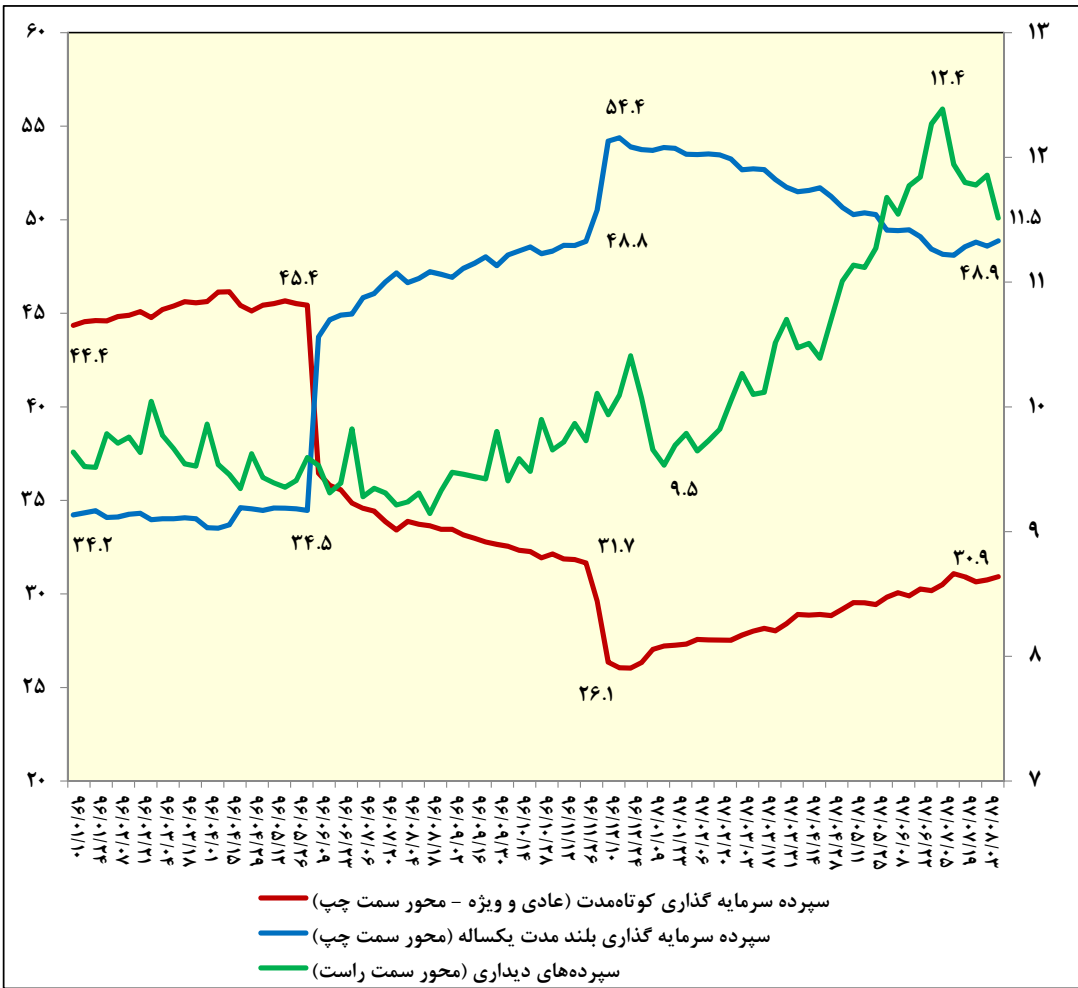

رشد نقدینگی و پایه پولی

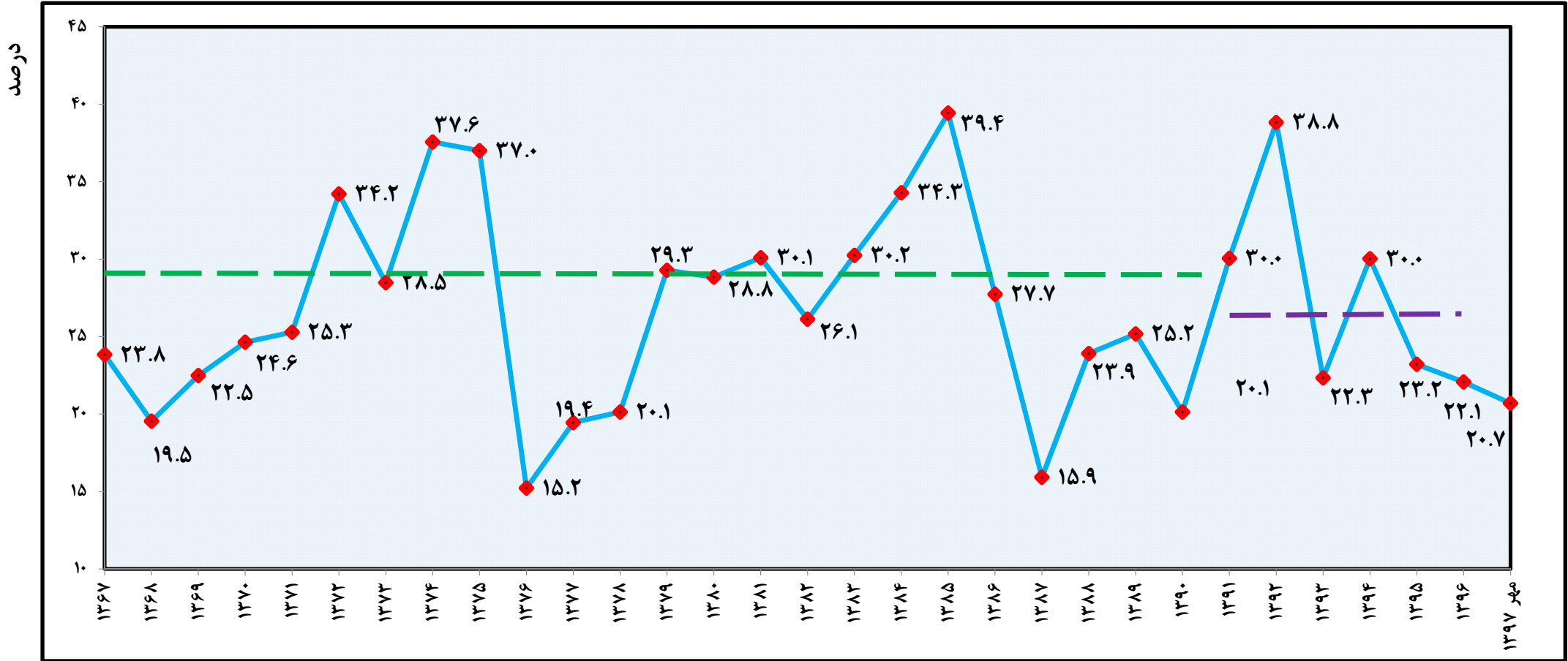

رشد نقدینگی و پایه پولی در سال ۱۳۹۲ بواسطه افزایش پوشش آماری به ترتیب ۳۸/۸ و ۲۱/۴ درصد بوده است.

سهم سپرده‌های دیداری، کوتاه‌مدت و یکساله از کل سپرده‌ها (درصد)

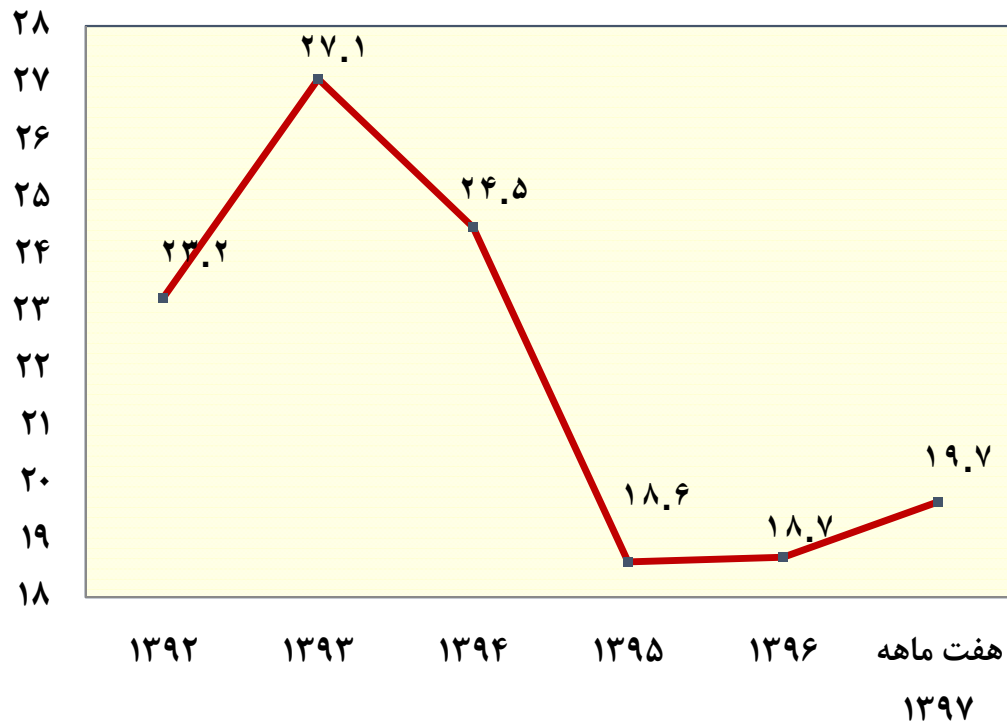

خط چین سبز رشد متوسط سالانه نقدینگی بلندمدت (پایان سال ۱۳۶۷ تا پایان سال ۱۳۹۱) معادل ۲۶/۷ درصد
 خط چین بنفش رشد متوسط سالانه نقدینگی (پایان سال ۱۳۹۲ تا پایان مهر ماه ۱۳۹۷) معادل ۲۳/۷ درصد

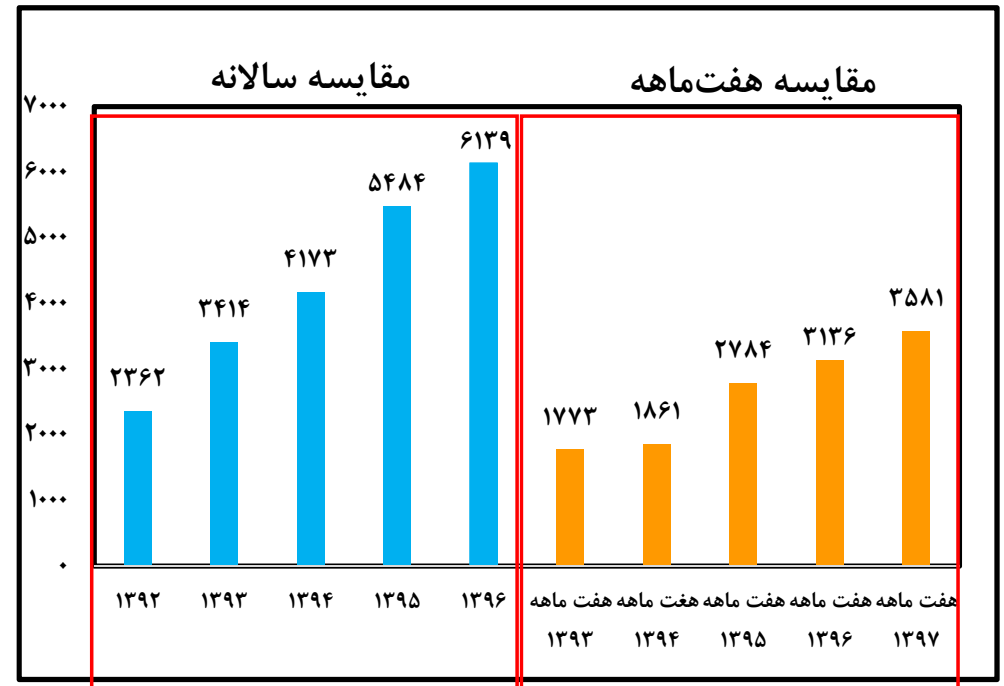
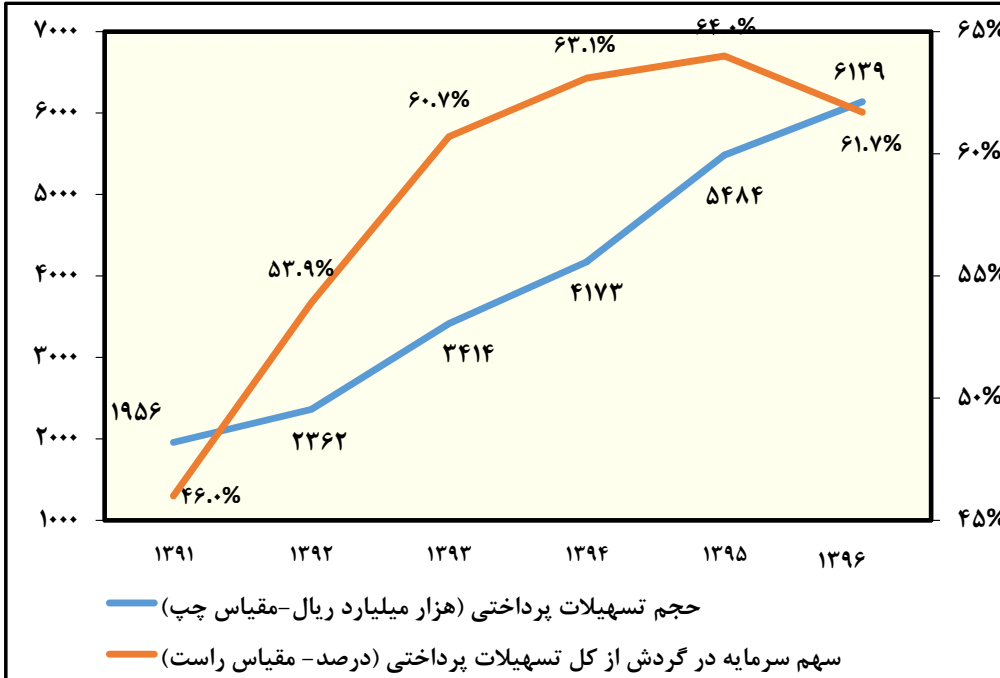
نرخ سود (درصد)

شرح	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	هفت ماهه ۱۳۹۷
تعداد اعضای فعال	۲۶	۲۷	۳۱	۳۲	۳۰	۳۱
تعداد معاملات	۵۸۸۱	۱۷۳۴۳	۲۲۹۷۷	۳۱۴۰۳	۳۸۱۰۱	۲۳۱۹۱
ارزش معاملات (هزار میلیارد ریال)	۳۱۰۷	۱۱۲۹۵	۲۱۷۱۷	۳۰۹۵۷	۶۴۰۵۶	۵۲۵۱۳
متوسط ارزش روزانه معاملات (هزار میلیارد ریال)	۱۰.۷	۳۸.۹	۷۴.۹	۱۰۷.۱	۲۲۰.۱	۳۱۲.۶
متوسط ارزش هر معامله (میلیارد ریال)	۵۲۸	۶۵۱	۹۴۵	۹۸۶	۱۶۸۱.۲	۲۲۶۴.۴
نرخ سود موزون (درصد)	۲۳.۲	۲۷.۱	۲۴.۵	۱۸.۶	۱۸.۷	۱۹.۷
سهم ارزش معاملات یک شبه از ارزش کل معاملات (درصد)	۷۶.۷	۹۵.۲	۹۳.۳	۹۷.۳	۹۸.۵	۹۹.۷

هزار میلیارد ریال - درصد

همچنین تسهیلات پرداختی در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۷ با **۱۴.۲ درصد** افزایش نسبت به دوره مشابه سال قبل به **۳۵۸۱.۰ هزار میلیارد ریال** بالغ گردیده است.

سهم سرمایه در گردش از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در هفت ماهه سال ۱۳۹۷ معادل ۶۰.۳ بود که این سهم در **بخش صنعت و معدن** معادل **۸۱.۳ درصد** بوده است.

در سال ۱۳۹۶ مجموع سهم بخش‌های تولیدی (کشاورزی، صنعت و معدن و مسکن و ساختمان) از تولید ناخالص داخلی بدون نفت معادل **۳۶.۶ درصد** بود؛ در حالیکه سهم این بخش‌ها از کل تسهیلات پرداختی شبکه بانکی معادل **۴۴.۸ درصد** بوده است.

تحولات نرخ ارز در بازار رسمی (بین بانکی) و بازار آزاد (تومان - درصد)

		سال ۱۳۹۷						هشت ماهه						
تغییرات آبان به مهر		آبان		مهر		شهریور		تغییرات		۱۳۹۷		۱۳۹۶		
آزاد	رسمی	آزاد	رسمی	آزاد	رسمی	آزاد	رسمی	آزاد	رسمی	آزاد	رسمی	آزاد	رسمی	
یورو														
-۷.۶	-۱.۷	۱۵۸۶۸	۴۷۸۰	۱۷۱۸۰	۴۸۶۵	۱۴۷۶۸	۴۸۸۵	۱۵۱.۴	۲۹.۹	۱۱۲۴۴	۴۹۱۸	۴۴۷۳	۳۷۸۵	متوسط
-۵۶.۶	-۴۶.۸	۷۴۱	۲۱	۱۷۰۷	۳۹	۱۷۵۷	۲۱	۱۴۰۰.۲	-۳۳.۹۵	۴۰۱۷	۱۴۳	۲۶۸	۲۱۶	انحراف معیار
-۵.۲۷	-۰.۳۶	۴.۶۷	۰.۴۳	۹.۹۴	۰.۸۰	۱۱.۹۰	۰.۴۴	۲۹.۷۴	-۲.۸۰	۳۵.۷۳	۲.۹۰	۵.۹۹	۵.۷۱	ضریب تغییرات
-۲۱.۲		۲۳۲.۰		۲۵۳.۲		۲۰۲.۳		۱۱۰.۵		۱۲۸.۶		۱۸.۲		شکاف نسبی
دلار														
-۶.۹	۰.۰	۱۳۷۹۵	۴۲۰۰	۱۴۸۱۶	۴۲۰۰	۱۲۶۳۵	۴۲۰۰	۱۴۹.۷	۲۶.۶	۹۶۱۱	۴۱۹۳	۳۸۴۹	۳۳۱۱	متوسط
-۴۵.۸	-	۷۶۹	۰	۱۴۲۰	۰	۱۵۵۲	۰	۳۰۶۵.۵	۵۵.۳	۳۵۷۴	۱۳۷	۱۱۳	۸۸	انحراف معیار
-۴.۰۱	۰.۰۰	۵.۵۸	۰.۰۰	۹.۵۸	۰.۰۰	۱۲.۲۸	۰.۰۰	۳۴.۲۵	۰.۶۰	۳۷.۱۸	۳.۲۶	۲.۹۳	۲.۶۶	ضریب تغییرات
-۲۴.۳		۲۲۸.۴		۲۵۲.۸		۲۰۰.۸		۱۱۳.۰		۱۲۹.۲		۱۶.۲		شکاف نسبی

* تغییرات متوسط و انحراف معیار بر حسب درصد و تغییرات ضریب تغییرات و شکاف نسبی بر حسب واحد درصد می باشد.

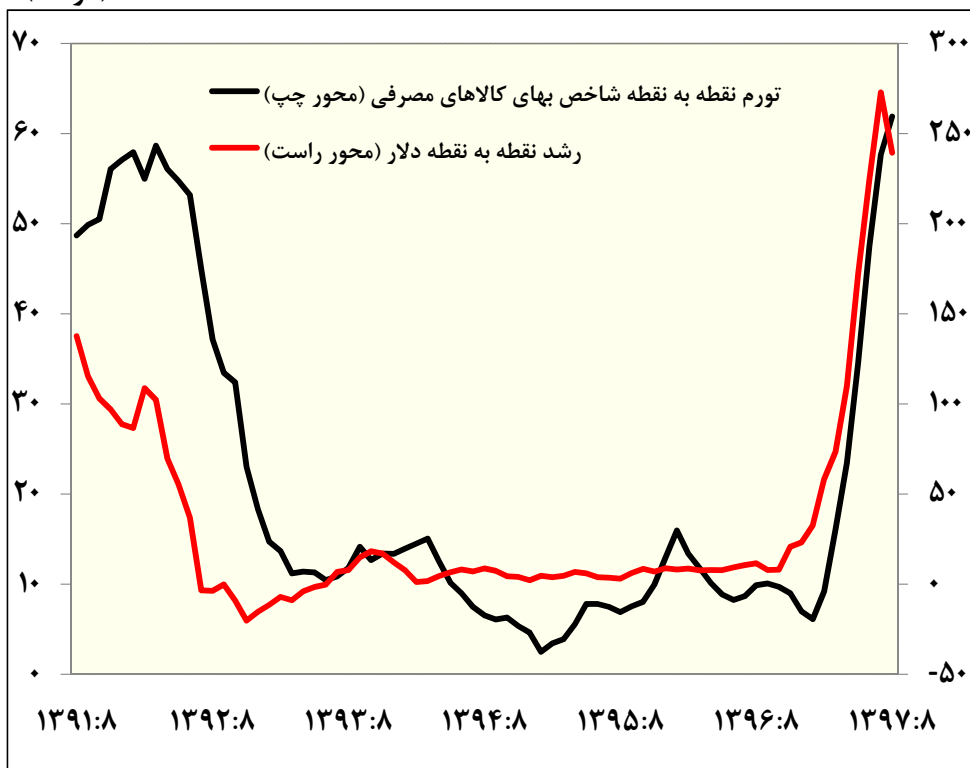

تورم نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ دلار در بازار آزاد

تغییرات شاخص‌های بهای کالاها و خدمات مصرفی و تولیدکننده در آبان ماه سال ۱۳۹۷ (درصد)

(درصد)

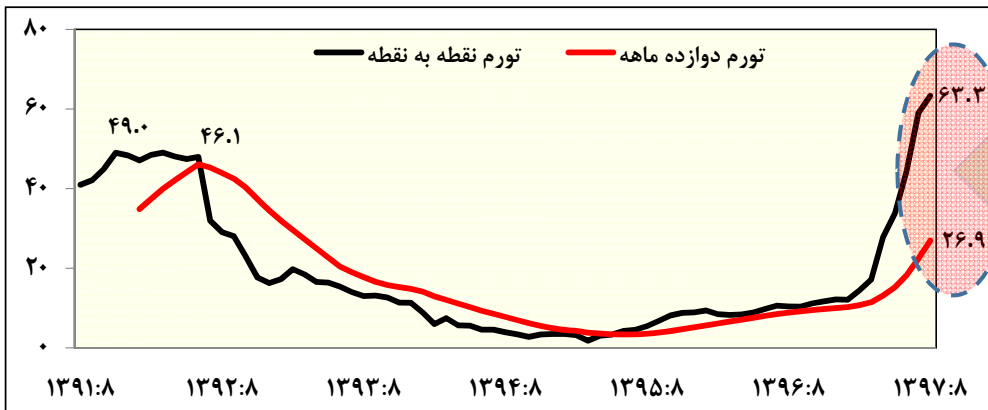

تغییرات شاخص	نسبت به ماه قبل		نسبت به ماه مشابه سال قبل		متوسط ۱۲ ماهه (نرخ تورم)
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
شاخص بهای مصرف‌کننده	۳.۵	۱.۳	۳۹.۹	۹.۶	۱۸.۴
شاخص کالا	۳.۹	۱.۲	۶۱.۹	۹.۹	۲۴.۵
شاخص خدمات	۲.۸	۱.۳	۱۹.۳	۹.۱	۱۲.۶
شاخص بهای تولیدکننده	۳.۵	۰.۷	۶۳.۳	۱۰.۴	۲۶.۹

تورم شاخص بهای تولید کننده

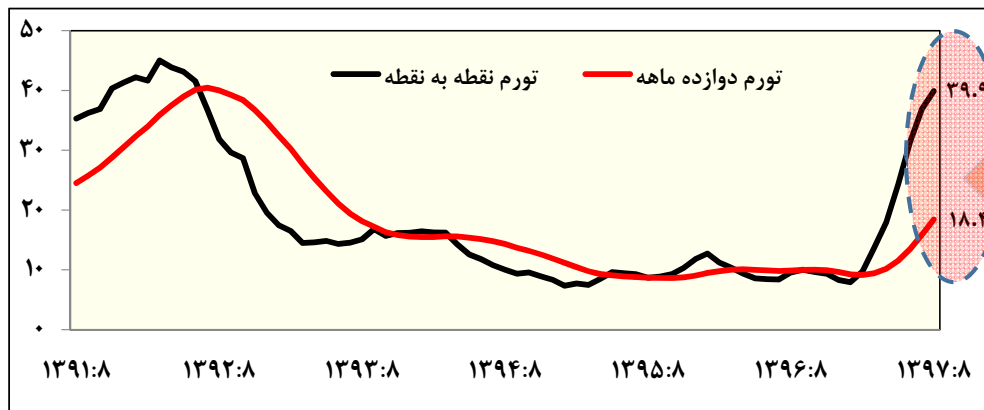
(درصد)

- افزایش نرخ ارز و قیمت کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه
- تشدید تحریم‌ها و محدودیت واردات مواد اولیه و واسطه‌ای
- واگذاری قیمت محصولات پتروشیمی به بورس کالا در شهریورماه سال جاری

تورم شاخص بهای مصرف کننده

(درصد)

- تخلیه نقدینگی انباشته در نرخ تورم
- افزایش قیمت کالاهای وارداتی نهایی در نتیجه افزایش نرخ ارز
- رشد شاخص بهای تولید کننده به عنوان شاخص پیش‌نگر تورم مصرف کننده
- افزایش قیمت مسکن و انتقال آن به اجاره بهای مسکن

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اقدامات و رویکردهای بانک مرکزی

- تخصیص ارز رسمی به کالاهای اساسی و دارو
- طراحی بازار ثانویه با هدف هدایت هر چه بیشتر ارز حاصل از صادرات غیر نفتی به داخل
- به رسمیت شناختن معاملات صرافیه‌ها به منظور پاسخگویی به نیازهای ارزی افراد
- الزامی نمودن بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور

ساماندهی ساختار بازار ارز

- بازبینی در نحوه استفاده از ابزارهای پرداخت کنونی (دستگاه‌های کارت‌خوان و چک‌های تضمینی)
- در راستای مبارزه با پولشویی
- ثبت معاملات ارزی در سامانه‌های متمرکز

ارتقای شفافیت و جلوگیری از فعالیت‌های مخرب

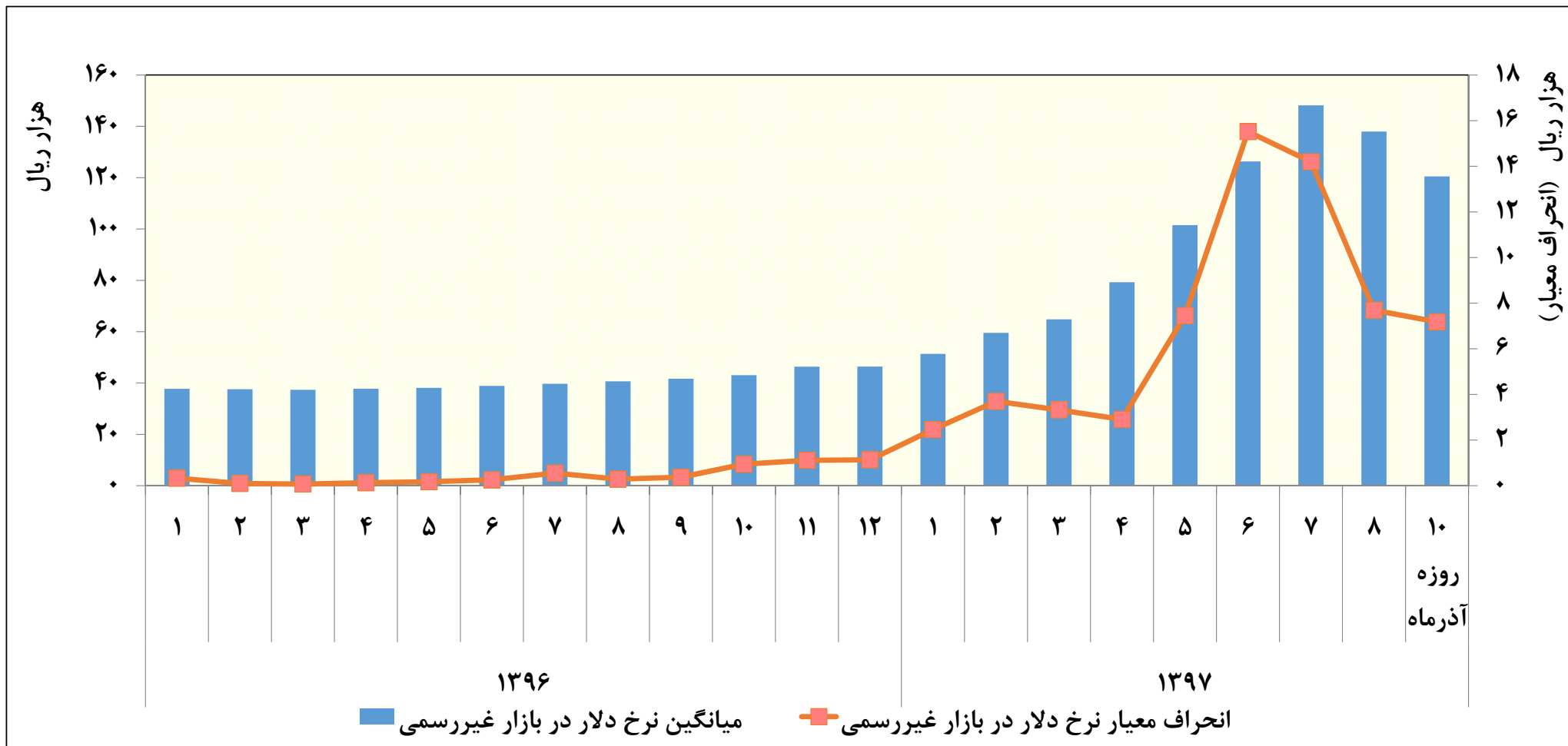
- تنظیم سیاست‌های تجاری در چارچوب جریان ورودی ارز به کشور
- تنظیم سیاست‌های ارزی با توجه به نیازهای اقتصاد و با هدف پایداری بخش خارجی

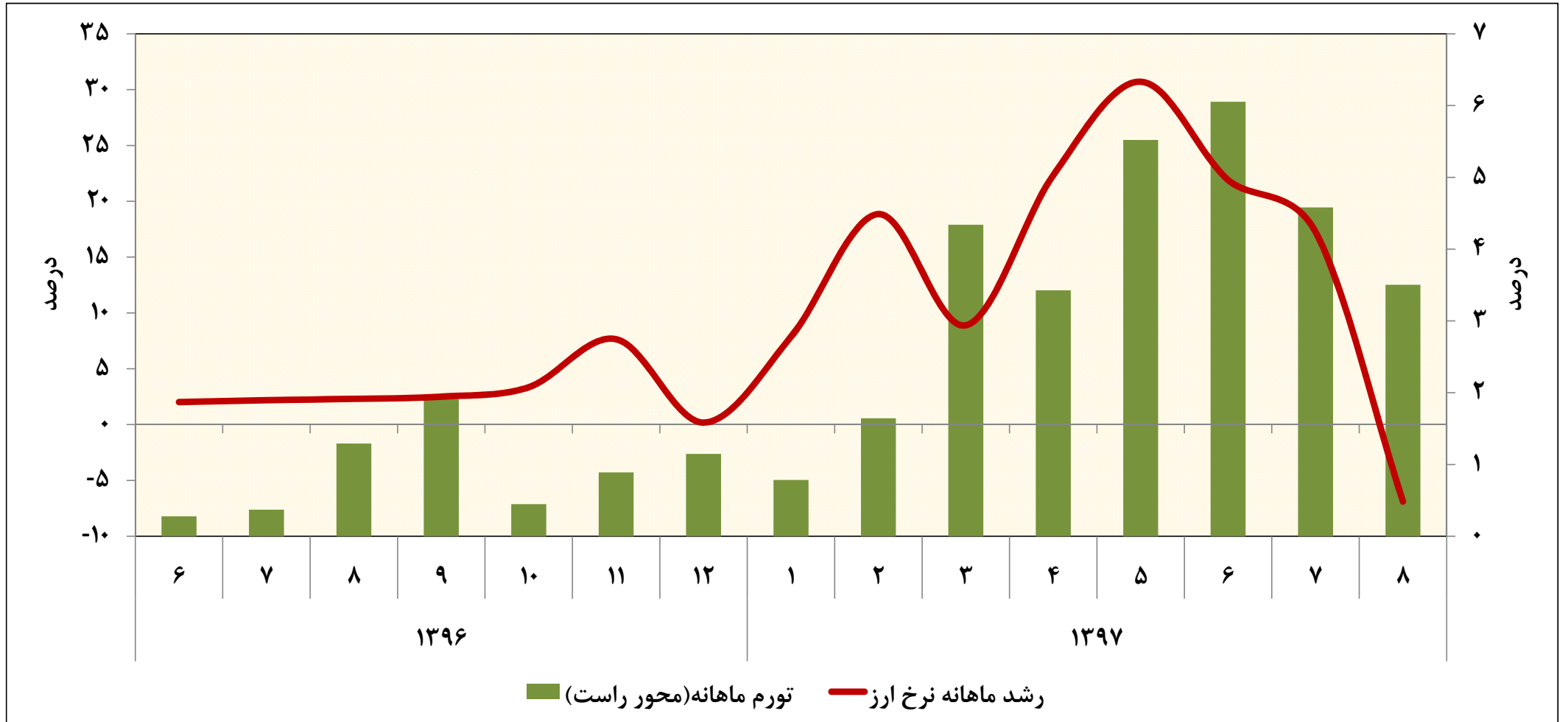
هماهنگی سیاست‌های تجاری با ارزی

- کسب اختیارات لازم در چارچوب مصوبات شورای عالی هماهنگی امور اقتصادی

تقویت پشتوانه قانونی لازم برای مدیریت هر چه بهتر بازار ارز

ثبات نسبی در بازار ارز و کاهش نرخ ارز در ماه‌های اخیر

• بهنگام سازی چارچوب سیاست پولی و گذر به سازوکار عملیات بازار باز

• مطالعات انجام شده و دستورالعمل‌های لازم تدوین شده است

• تقویت نظم و انضباط در نظام بانکی

• حمایت از رقابت سالم در نظام بانکی

• کنترل اضافه برداشت بانک‌ها

• بازآرایی و ساماندهی محصولات بانکی

• اخذ مصوبه اخیر از شورای عالی هماهنگی اقتصادی در جهت اصلاح نظام بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سپاس